

Etelä-Pohjanmaan käsi- ja taideteollisuus ry

Näppi-käsityökoulu

KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUS

laajan oppimäärän opetussuunnitelma

KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄN PERUSTIEDOT

Toiminimi: ETELÄ-POHJANMAAN KÄSI- JA TAIDETEOLLISUUS RY
Osoite: Sahalankatu 3, 60100 Seinäjoki
Puhelin: 06-420 5800
Fax: 06-420 5820
E-mail: taito@taitoep.net
www: www.taitoep.net

Perustaminen: 1907
Y-tunnus: Y 0198541-1
Yhdistysrekisteri: 5.293 (merkitty rekisteriin 15.07.1921)

Nimihistoria: Etelä-Pohjanmaan kotiteollisuusyhdistys ry (11.12.1907 - 21.04.1992)
Etelä-Pohjanmaan käsi- ja taideteollisuus ry (21.4.1992-)

Toimiala: Yhdistys harjoittaa käsi- ja taideteollisuuden neuvonta- ja koulutustoimintaa sekä käsi- ja taideteollisuustuotteiden välitystoimintaa

Toiminta-alue: Etelä-Pohjanmaan maakunta, Kyrönmaan seutukunta, Vaasan kaupunki
Kotipaikka: Seinäjoki

Toiminnan tarkoitus: Yhdistyksen tarkoituksena on toimia alueellaan käsi- ja taideteollisuuden kaikinpuoliseksi edistämiseksi ottaen huomioon kulttuuri-, elinkeino- ja sosiaalipoliittiset päämäärät. (Säännöt § 2)

Toimielimet: Yhdistyksen kokous sekä johtokunta, joka toimii yhdistyksen hallituksena

Nimen kirjoittaminen: Yhdistyksen nimen kirjoittaa johtokunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja tai johtokunnan määräämä henkilö, kaksi yhdessä.

Toimipaikat: Kaarakan taitokeskus Sahalankatu 3, 60100 Seinäjoki
Alavuden taitokeskus Oura Järviluomantie 18, 63300 Alavus
Isonkyrön taitokeskus / Villavintti / Taitovintti Museotie 4, 61500 Isokyrö
Liliuksenmutka 7, 61500 Isokyrö
Kauhajoen taitokeskus Prännärintie 7, 61800 Kauhajoki
Vaasan taitokeskus Wolffintie 36, 65200 Vaasa
Ähtärin taitokeskus Kehrä Ähtärintie 33, 63700 Ähtäri

Logotyyppi: [taito | etelä-pohjanmaa]

KOULUN PERUSTIEDOT

Koulun nimi: Etelä-Pohjanmaan käsi- ja taideteollisuus ry
NÄPPI-KÄSITYÖKOULU
Osoite: Sahalankatu 3, 60100 Seinäjoki
Puhelin: 06-420 5800
Fax: 06-420 5820
E-mail: taito@taitoep.net
www: www.taitoep.net

Toiminnan aloittaminen: 1989

Nimihistoria: Näppi-käsityökoulu – nimi otettiin käyttöön v. 2002

OPM / koulutuksen järjestämislupa 5.11.2007

Toiminnan tarkoitus: Käsityön taiteen perusopetus

Toimielimet: Yhdistyksen johtokunta, Näppi-tiimi

Nimen kirjoittaminen: Virallinen nimi kirjoitetaan Etelä-Pohjanmaan käsi- ja taideteollisuus ry / Näppi-käsityökoulu
Nimen kirjoittaa johtokunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja tai johtokunnan määräämä henkilö, kaksi yhdessä.

Opetussuunnitelma hyväksytty: 25.5.2009

Logotyyppi: [näppi | käsityökoulu]

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO JA OPPILAITOKSEN TOIMINTA-AJATUS	2
2 VISUAALISTEN JA KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUKSEN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN TEHTÄVÄ, ARVOT JA YLEISET TAVOITTEET	2
2.1 Tehtävä	2
2.2 Arvot	3
2.3 Yleiset tavoitteet	3
3 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN	3
3.1 Oppimiskäsitys	3
3.2 Oppimisympäristö	4
3.3 Työtavat	4
3.4 Oppilasvalinta	5
3.5 Oppilasmaksut	5
3.6 Ryhmä koko	5
3.7 Henkilöstö ja opettajakelpoisuus	6
4 OPETUKSEN RAKENNE SEKÄ OPINTOJEN LAAJUUS JA SUORITTAMISAIKA	6
4.1 Varhaisiän käsityökasvatuksen opinnot	6
4.2 Perusopinnot	6
4.3 Syventävät opinnot	6
4.4 Aikuisiän opinnot	7
5 VISUAALISTEN JA KÄSITYÖN TAITEIDEN TAVOITTEET JA KESKEISET SISÄLLÖT	7
5.1 Käsityön ja visuaalisten taiteiden laajan oppimäärän tavoitteet	7
5.2 Käsityön laaja oppimäärä	8
5.3 Käsityön laajan oppimäärän keskeiset sisällöt	8
5.4 Oppimäärän ja opetuksen yksilöllistäminen	9
6 ARVIOINTI	10
6.1 Arvioinnin tehtävä	10
6.2 Oppilasarviointi	10
7 TODISTUKSET	11
LIITTEET	13
Liite 1. Opintojen rakenne	13
Liite 2. Johtosääntö	13
Liite 3. Perusopinnot / portfolion arviointikriteerit	13
Liite 4. Syventävät opinnot / päättötyön arviointikriteerit	13

1 Johdanto ja oppilaitoksen toiminta-ajatus

Etelä-Pohjanmaan käsi- ja taideteollisuus ry:n Näppi-käsityökoulu järjestää käsityön taiteen perusopetusta. Näppi-käsityökoulu on antanut käsityön taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan vuodesta 2001, yhteistyössä alueensa kansalaisopistojen kanssa. Sitä ennen ensimmäiset lasten ja nuorten käsityökerhot aloittivat toimintansa vuonna 1989. Etelä-Pohjanmaan käsi- ja taideteollisuus ry sai Opetusministeriöltä käsityön taiteen perusopetuksen järjestämisluvan vuonna 2008. Opetus on suunnattu ensisijassa lapsille ja nuorille. Näppi-käsityökoulu voi antaa käsityön taiteen perusopetusta Alavudella, Isojoella, Isokyrössä, Karijoella, Kauhajoella, Kuortaneella, Kurikassa, Seinäjoella, Töysässä, Vaasassa ja Ähtärissä. Opetuskielenä on suomi.

Näppi-käsityökoulun tehtävänä on antaa taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) ja asetuksen (813/1998) määrittelemää opetusta. Opetushallitus on vahvistanut 6.8.2002 taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet visuaalisille taiteille eli arkkitehtuurille, kuvataiteelle ja käsityölle. Näppi-käsityökoulun laajan oppimäärän opetussuunnitelma perustuu valtakunnalliseen visuaalisten taiteiden opetussuunnitelman perusteisiin. Visuaalisten taiteiden opintoja voidaan lukea hyväksi keskenään.

Näppi-käsityökoulun tarkoituksena on tarjota lapsille, nuorille ja aikuisille mahdollisuus opiskella monipuolisesti, tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti käsityötä. Näppi-käsityökoulun taustalla vaikuttaa lisäksi Etelä-Pohjanmaan käsi- ja taideteollisuusyhdistyksen toiminta-ajatus: käsityökulttuurin, käsityötaitojen ja käsityöelinkeinon edistäminen. Käsityökoululla on johtokunnan hyväksymä johtosääntö (Liite 2). Yhdistys on Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito ry:n jäsenjärjestö.

2 Visuaalisten ja käsityön taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tehtävä, arvot ja yleiset tavoitteet

2.1 Tehtävä

Laajan oppimäärän mukaisen opetuksen tehtävänä on antaa oppilaalle mahdollisuus opiskella pitkäjänteisesti omien taipumusten ja kiinnostuksen mukaisesti. Samalla se luo edellytykset elinikäiselle visuaalisten taiteiden harrastamiselle sekä valmiudet hakeutua jatko-opintoihin. Opetuksen tavoitteena on, että oppilaat voivat taiteentuntemuksellaan vaikuttaa yhteiskunnan arvoihin ja sitä kautta koko yhteiskuntaan ja sen ilmapiiriin.

Opetuksen tehtävänä on kansallisen käsityökulttuurin säilyttäminen ja kehittäminen. Tavoitteena on kehittää yhteistyötä taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja muiden tahojen kanssa kansallisesti ja kansainvälisesti.

2.2 Arvot

Näppi-käsityökoulun arvot ovat luovuus, yksilöllisyyden arvostaminen ja käsityö. Käsityökoulun arvot perustuvat Etelä-Pohjanmaan käsi- ja taideteollisuus ry:n arvoperustaan:

- eteläpohjalaisuus, suomalaisuus ja kansainvälisyys
- luovuus, esteettisyys ja kauneus
- käsillä tekemisen ilo ja hyvä olo

Yhdistyksessä ja käsityökoulussa huomioidaan kestävän kehityksen periaatteet käsi- ja taideteollisuuden edistämiseksi.

Laajan oppimäärän mukainen visuaalisten taiteiden opetus perustuu käsitykseen ihmisestä, joka eettisenä, moraalisenä ja valintakykyisenä yksilönä vaikuttaa aktiivisesti omaan elämäänsä ja ymmärtää kauneuden merkityksen omassa elämässään. Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaan henkistä kasvua ja persoonallisuuden eheytymistä sekä kehittymistä arvostelukykyiseksi ja ajattelevaksi ihmiseksi. Ilmaistessaan itseään taiteellisin keinoin oppilas oppii arvottamaan ja arvioimaan itseään ja ympäristöään. Samalla hän oppii rakentamaan maailmankuvaansa omien kokemustensa ja kulttuuriperinnön pohjalta sekä kehittämään sitä edelleen. Opetus ohjaa oppilasta tiedostamaan itselleen merkityksellisiä elämän sisältöjä ja ilmaisemaan niitä visuaalisin keinoin. Tavoitteena on kehittää oppilaan vuorovaikutustaitoja ja yhteistyökykyä sekä ohjata samalla ymmärtämään ja arvostamaan erilaisuutta.

2.3 Yleiset tavoitteet

Opetuksen tavoitteena on kehittää oppilaan taitoja toimia tietoon ja vuorovaikutukseen pohjautuvassa yhteiskunnassa. Taiteen ja tieteen avulla ihminen määrittelee suhteensa luontoon ja kulttuuriin. Tavoitteena on, että oppilas ymmärtää sekä yhteiskunnan että yhteiskunnassa vallitsevan taidekäsityksen visuaalisia merkityksiä ja niiden vaikutusta käsityöhön.

Oppilasta rohkaistaan tulkitsemaan taidetta persoonallisesti ja tunnistamaan oman henkilöhistoriansa sekä se konteksti, jossa hän tarkastelee teosta. Taidetta voi tulkita monikerroksisesti; sama teos, käsityötuote, tai rakennettu ympäristö tulkitaan eri aikoina ja eri yhteyksissä eri tavoin.

Opetuksen tulee kehittää luovaa ongelmanratkaisukykyä. Oppilaan tulee oppia sekä ilmaisullisia valmiuksia, materiaalin ja tekniikan hallintaa että arvioimaan ja arvostamaan laatua visuaalisessa ympäristössä.

3 Opetuksen toteuttaminen

3.1 Oppimiskäsitys

Opetus tukee oppilaan taiteellista oppimista niin, että hän oppii yhdistämään kokemuksensa käsitteelliseen ajatteluun ja ymmärtää kokemusten ja käsitteellistämisen olevan jatkuvassa vuorovaikutuksessa. Taiteellisen oppimisen

tietopohja muodostuu oppilaan havainnoista, tunteista, ajatuksista, tiedoista, ilmaisusta sekä taidoista. Työskentelyn tavoitteena on, että oppilas oivaltaa ajattelun, tiedon soveltamisen ja tekemisen tapahtuvan yhtä aikaa. Tekemisen tarpeen tulee syntyä oppilaan omasta motivaatiosta. Hänen tulee olla aktiivinen opiskelussa ja oppimisessa. Opetuksen tulee kehittää oppilaan kykyä liittää uudet taidot ja tiedot aikaisemmin omaksumiinsa käsitteellisiin rakenteisiin ja kykyä soveltaa osaamistaan uusissa tilanteissa. Oppilaan aiemmat taidot, tiedot ja elämismaailma ovat pohjana oppimiselle. Oppimisen tulee olla tutkivaa ja toiminnallista, yksin ja yhdessä toisten kanssa. Tavoitteena on, että oppilas asettaa itse ongelmia, käsittelee tietoa, pohtii ja muodostaa käsityksiä.

3.2 Oppimisympäristö

Oppimisympäristö sisältää psyykkisen, sosiaalisen ja fyysisen ympäristön. Niiden lisäksi oppimiseen ja oppimisprosesseihin vaikuttavat opetussuunnitelma ja -menetelmät. Näppi-käsityökoulun oppimisympäristöön vaikuttavat Etelä-Pohjanmaan käsi- ja taideteollisuusyhdistyksen sekä alueen perinteet, arvot ja eettis-moraaliset käsitykset sekä lisääntyvä monikulttuurisuus. Opetustoiminnan tavoitteellisessa kehittämisessä huomioidaan myös oppimisympäristön laadukkuus.

Oppimisilmapiirin tulee olla myönteinen, avoin, turvallinen ja jokaista persoonallisuutta kunnioittava. Oppimisympäristön on tuettava monipuolisesti valmiuksiltaan erilaisten oppilaiden kasvua ja vahvistaa heidän elämäntaitojaan. Tavoitteena on luoda virikkeellinen ympäristö, joka kannustaa toiminnallisuuteen ja yhteistyöhön sekä antaa mahdollisuuden omaan rauhaan ja kiireettömyyteen. Oppimisympäristön tulee olla esteettinen ja tarjota monipuolisesti virikkeitä ja käsityökokemuksia. Sen tulee edistää toiminnallisuuden, visuaalisuuden ja oman ilmaisun toteutumista oppilaan käsityötuotteissa.

Oppimisympäristössä tulee huomioida työ-, tuote- ja ympäristöturvallisuus. Oppimisympäristönä ovat myös luonto, rakennettu ympäristö, oppilaiden oma elinpiiri sekä työ- ja kulttuurielämä. Tavoitteena on kehittää verkkoympäristöä oppimisympäristönä ja vuorovaikutuksen välineenä. Näppi-käsityökoulu toimii Taitokeskuksissa sekä kuntakohtaisesti yhteistyötahojen osoittamissa tiloissa.

3.3 Työtavat

Opettajan tulee huomioida oppilaan yksilölliset oppimistyylit ja kehitysvaiheet. Visuaalisten taitojen ja tietojen oppiminen sekä tutkiva, ongelmakeskeinen asenne oppimiseen edellyttävät jatkuvaa vuorovaikutusta oppilaan, opettajan ja ryhmän välillä. Keskeisiä työmuotoja ovat havainnointi, itse tekeminen ja leikki. Opetuksen lähtökohtina ovat oppilaan omat kokemukset ja kiinnostus. Uuden oppiminen rakentuu aiemmin opituille taidoille ja tiedoille.

Työtavat valitaan niin, että oppilaan vuorovaikutustaidot, keskittymiskyky, pitkäjänteisyys, herkkyys, eläytymiskyky, oma-aloitteisuus, vastuu ja itseluottamus sekä sosiaaliset taidot kasvavat. Työtavoilla ohjataan oppilasta arvostamaan ryhmän muita jäseniä sekä omia ja muiden oppimisprosesseja ja -tuloksia. Näppi-käsityökoulun työtavoihin ja arvomaailmaan kuuluu ”ekologinen kädenjälki”, joka on korjaava, säilyttävä, kestävä, harkitseva ja osaava.

Työtavat ja opintojen sisällöt valitaan siten, että oppilas voi kehittää ja monipuolistaa omaa ilmaisuaan eri suuntautumisvaihtoehdoissa visuaalisten taiteiden perusopinnoista aina syventäviin opintoihin asti.

Oppilaalle voidaan laatia henkilökohtainen opetussuunnitelma. Oppilas voi aloittaa opinnot yli 10-vuotiaana ja osoittaa käsityöharrastuneisuutensa ja -osaamisensa taidoistaan ja -tiedoistaan valmistamallaan portfoliolla, jonka rehtori arvioi vastaamaan tiettyä määrää oppitunteja.

Näppi-käsityökoululle laaditaan keväisin opetusohjelma seuraavalle lukuvuodelle: erikseen varhaisiän, lasten- ja nuorten perus- ja syventäville sekä aikuisiän opinnoille. Vuosittain valittavat aiheet ja teemat tukevat oppimisen ja tekemisen iloa. Oppilastöistä järjestettävät näyttelyt ovat osa opetusta. Opettajan vastuulla on huolehtia, että lukuvuoden tavoitteet täyttyvät.

3.4 Oppilasvalinta

Näppi-käsityökoulun hakuaika on vuosittain huhti - toukokuussa. Oppilaaksi voi hakea myös kesken lukuvuoden. Oppilaaksi haetaan täyttämällä ja palauttamalla allekirjoitettu hakulomake, joita on saatavilla Taitokeskuksissa ja käsityökoulun verkkosivuilla. Valinta tapahtuu ilmoittautumisjärjestyksessä. Valinnasta oppilaspaikan ehdoista ja opiskelusta käsityökoulussa tiedotetaan valituille kirjallisesti. Varasija on voimassa yhden lukuvuoden ajan. Oppilas voi pitää välivuoden opinnoista. Palaamisesta oppilaaksi tulee ilmoittaa hakuaikana. Näppi-käsityökoululla ei ole vapaaoppilaspaikkoja.

3.5 Oppilasmaksut

Opiskelusta peritään lukukausimaksu, jonka Etelä-Pohjanmaan käsi- ja taideteollisuus ry:n johtokunta vahvistaa vuosittain. Lisäksi oppilaat maksavat käyttämänsä materiaalit. Varhaisiän opinnoissa ja perusopinnoissa Näppi-tiimi määrittelee opetustarvikemaksun suuruuden. Syventävissä ja aikuisten opinnoissa käytetyt opetustarvikkeet laskutetaan oppilaan materiaalikortin mukaan. Oppilasmaksut laskutetaan syyskuussa ja tammikuussa.

3.6 Ryhmäkoko

Varhaisiän opinnot: 8 oppilasta
Perusopinnot: 12 oppilasta
Syventävät opinnot: 12 oppilasta

Projektitunneilla voi ryhmän koko olla väliaikaisesti suurempi. Ryhmiä voidaan yhdistää, jos ryhmäkoko laskee kesken lukuvuoden varhaisiän opinnoissa alle 5 oppilaan ja perus- tai syventävissä opinnoissa alle 7 oppilaan.

3.7 Henkilöstö ja opettajakelpoisuus

Taiteen perusopetusta antavan oppilaitoksen henkilöstöstä säädetään laissa (633/1998). Taiteen perusopetuksesta sekä opettajien kelpoisuus vaatimuksista säädetään opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa asetuksessa (986/1998). Näppi-käsityökoulun johtosäännöstä selviää henkilöstön tehtävät ja työsuhteista päättäminen (Liite 2).

4 Opetuksen rakenne sekä opintojen laajuus ja suorittamisaika

Visuaalisten taiteiden laajan oppimäärän mukaiset opinnot muodostuvat perusopinnoista ja syventävistä opinnoista. Näppi-käsityökoulun perus- ja syventävät opinnot on tarkoitettu pääasiassa kouluikäisille lapsille ja nuorille. Lisäksi voidaan paikkakuntaakohtaisesti antaa alle kouluikäisille suunnattua varhaisiän käsityökasvatusta sekä opetusta aikuisille. Perus- ja syventävien opintojen laskennallinen laajuus on 1 300 tuntia. Laskennan perusteena on 45 minuutin oppitunti. Osa suoritettavista opintokokonaisuuksista ajoittuu koulujen loma-aikoihin. (Liite 1)

4.1 Varhaisiän käsityökasvatuksen opinnot

Varhaisiän käsityökasvatuksen opintoja ei lasketa oppilaan hyväksi hänen mahdollisissa myöhemmissä opinnoissa. Käsityökasvatusta annetaan lukuvuodessa 60 opetustuntia. Opintoihin voivat osallistua alle kouluikäiset lapset, jotka täyttävät kuluvan lukukauden aikana vähintään neljä vuotta.

4.2 Perusopinnot

Perusopinnoissa laskennallinen tuntimäärä on 540 tuntia. Perusopinnot voidaan suorittaa kuudessa vuodessa. Opetusta annetaan vuosittain 80 - 85 opetustuntia. Perusopintoihin sisältyy kaksi 25 opetustunnin pituista koulujen loma-aikoina, Näppi-käsityökoulun määrittelemissä paikoissa suoritettavaa kurssia sekä projektipäiviä.

4.3 Syventävät opinnot

Syventävissä opinnoissa laskennallinen tuntimäärä on 760 tuntia. Syventäviin opintoihin voi siirtyä perusopintojen suorittamisen jälkeen tai muulla tavoin hankittujen vastaavien taitojen ja tietojen perusteella. Opinnot voi suorittaa kuudessa vuodessa. Opetusta annetaan vuosittain 120 opetustuntia. Syventäviin opintoihin sisältyy kolme 25 opetustunnin pituista koulujen loma-aikoina suoritettavaa kurssia, projektipäiviä sekä itsenäistä työskentelyä. Syventävien opintojen päätteeksi oppilas tekee päättötyön. Päättötyön laajuus on 85 tuntia, josta puolet on itsenäisen työn osuutta.

4.4 Aikuisiän opinnot

Aikuisten opinnoissa laajan oppimäärän mukaisten opintojen laskennallinen laajuus on 1 300 tuntia. Aikuisten opintojen tavoitteet ja sisällöt ovat samat kuin käsityön taiteen perusopetuksen perusopinnot ja syventävät opinnot.

5 Visuaalisten ja käsityön taiteiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt

5.1 Käsityön ja visuaalisten taiteiden laajan oppimäärän tavoitteet

Käsityön suuntautumisvaihtoehdossa on tavoitteena, että oppilas oppii ilmaisemaan itseään käsityön eri osa-alueilla, joita ovat:

- **tekstiilin ja vaatetuksen suunnittelu ja valmistus:** kulttuurin soveltaminen, tekstiilin ja vaatetuksen suunnittelu, tuotteen tekninen valmistus ja kädentaidot, tuotteen suunnittelu ja valmistus
- **esine suunnittelu ja esineiden valmistus:** perinteen taitaminen, esinevalmistuksen suunnittelu, tuotteen tekninen valmistus ja kädentaidot, tuotteen suunnittelu ja valmistus
- **ympäristön suunnittelu ja rakentaminen:** käsityöalan kulttuurin soveltaminen, dokumentointi, tekninen toteutus ja kädentaidot, työn suunnittelu ja toteutus

Lisäksi visuaalisten taiteiden laajan oppimäärän yhteiset tavoitteet määrittelevät, että oppilas oppii

- ilmaisullisia taitoja ja tietoja tutkimalla sekä havainnoimalla
- soveltamaan taitojaan oman työn suunnittelussa ja toteutuksessa
- arvostamaan ja tulkitsemaan sekä omaa että toisten toimintaa
- käyttämään ilmaisussaan aistihavaintojaan, mielikuviaan ja ajatuksiaan
- hakemaan vaikutteita työskentelynsä luonnosta, rakennetusta ympäristöstä, historiallisista kohteista, näyttelyistä, sekä ammatillisilta
- työskentelemään vuorovaikutuksessa ympäröivän yhteisön sekä työ- ja kulttuurielämän kanssa
- oma-aloitteisuutta, sosiaalisia taitoja ja vastuun ottamista omasta työskentelystä
- ymmärtämään vastuun ympäristön kauneudesta, monimuotoisuudesta ja viihtyvyydestä
- arvioimaan visuaalisten taiteiden tuotteita ja mediaympäristöä
- hankkimaan tietoa eri kulttuurien visuaalisista taiteista, niiden historiasta, nykkyisyydestä ja yhteiskunnallisesta tehtävästä sekä seuraamaan kulttuuriperinnön ja visuaalisten taiteiden eri alojen keskinäistä vuorovaikutusta
- ymmärtämään visuaalisen kulttuurin yhteyden kulttuurin sisäisiin rakenteisiin
- tuntemaan lähipiirissään asuvien muiden kulttuurien edustajien visuaalista maailmaa ja elämäntapaa
- työskentelyssään ottamaan huomioon kestävän kehityksen periaatteet ja niiden soveltamismahdollisuudet ekologisesta, kulttuurisesta, sosiaalisesta ja taloudellisesta näkökulmasta
- visuaalisten taiteiden käsitteitä ja sanastoa sekä osaa viestiä niiden avulla
- arvioimaan omaa ja muiden työskentelyprosessia ja oppimista

5.2 Käsityön laaja oppimäärä

Käsityön opetuksen tavoitteena on, että oppilas ymmärtää käsityön merkityksen ihmisen hyvinvointiin. Oppilas ohjataan luomaan esteettisesti laadukkaita ympäristö- ja käyttäjäystävällisiä tuotteita sekä kehittämään kestävästä kehityksen mukaisia toteutustapoja. Käsityötä ja muotoilua tarkastellaan esteettisesti, ilmaisullisesti, funktionaalisesti, fysiologisesti ja rakenteellisesti sekä materiaalisesti.

Kulttuuriperintö, taiteidenvälisyys ja luonnontuntemus muodostavat perustan käsityöilmalliselle. Opetuksen lähtökohtina ovat oppilaan omat kokemukset, käsillä työskentely sekä mahdollisuus tuotteiden valmistamiseen ja itsensä ilmaisemiseen. Käsityö näkyy opetuksessa tekoina, taitoina, tuotteina ja teoksina. Tavoitteena on säilyttää ja edelleen kehittää perinteisiä käsityömenetelmiä ja työtapoja sekä kehittää uusia.

Tavoitteena on, että oppilas oppii suunnittelemaan tuotteita ja toteutusta sekä suuntamaan työtään haluamallaan tavalla. Oppilaan tulee ymmärtää, että työn arviointi vaikuttaa laatuun. Opetussisältöjen tulee kehittää oppilaan visuaalisia taitoja ja tietoja, tekniikkojen sekä välineiden tuntemusta ja hallintaa. Opetuksessa painotetaan taitavaa havainnointia: tietoista ympäristön, median käsityöprosessin sekä oman toiminnan tarkastelua. Oppilas toimii vastaanottajana, tulkitsijana ja tekijänä, oppien samalla seuraamaan omien taitojen kehittymistä ja arvostamaan työskentelyprosessia itsenäisenä osiona toimintaansa.

5.3 Käsityön laajan oppimäärän keskeiset sisällöt

Varhaisiän käsityökasvatuksen opinnoissa oppilas

- opiskelee käsityön eri osa-alueita ja visuaalisia peruselementtejä: muotoa, tekstuuria, tilaa, liikettä, rytmiä, väriä ja valoa sekä harjoittelee luonnonmateriaalien työstämistä
- havainnoi ja tulkitsee ympäröivää luontoa, rakennettua ympäristöä ja kulttuuriperinnön aarteita sekä toteuttaa syntyneet mielikuvansa käsityötuotteiksi
- harjoittelee käden motoriikkaa, sujuvuutta, vakautta ja tarkkuutta; käden ja silmän koordinaatiota sekä haptis-kinesteettistä havaintokykyä samalla harjaantuen muodon antamiseen
- harjoittelee työskentelyyn keskittymistä, toisten huomioon ottamista sekä omasta työtilasta ja -välineistä huolehtimista
- tutustuu oman elinympäristönsä käsitöihin ennen ja nyt
- vahvistaa yhteyttään luontoon ja osallistuu kulttuurielämään

Perusopinnoissa oppilas

- perehtyy monipuolisesti käsityön eri osa-alueisiin sekä materiaalien ja tekniikoiden ilmaisullisiin mahdollisuuksiin
- harjoittelee käsityön perustaitoja käsin ohjattavin työkaluin ja tutustuu koneelliseen käsityöhön, käyttää luonnonmateriaaleja sekä muita käsityöhön soveltuvia materiaaleja
- harjoittelee tilan ja suhteiden ymmärtämistä sekä rakenteiden tuntemusta, värien käyttöä ja sommittelua
- havainnoi ympäristöä, tulkitsee ja soveltaa kokemuksiaan käsityön suunnittelussa ja valmistamisessa
- ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja työskentelemisestään

- perehtyy taitojen ja tietojen yksilölliseen soveltamiseen myös uusissa tilanteissa
- perehtyy luovaan ongelmakeskeiseen ajatteluun
- kehittää kykyään tehdä esteettisiä valintoja
- harjoittelee itsenäistä työskentelyä, käsityöprosessin sanallistamista ja itsearviointia
- tarkastelee ja arvioi tuotteiden elinkaarta teknologian ja työ-, tuote-, ja ympäristöturvallisuuden näkökulmasta
- tutustuu eri kulttuureihin käsityön ja muotoilun näkökulmista ja käyttää niitä virikkeinä ilmaisussaan
- suorittaa ohjatusti kotitehtäviä
- laatii visuaalisten taiteiden perusopintojen päätteeksi portfolion laajan oppimäärän mukaisista opinnoistaan

Syventävissä opinnoissa oppilas

- syventää ilmaisu- ja vuorovaikutustaitojaan usealla eri käsityön osa-alueella
- syventää kykyään hahmottaa, ymmärtää ja sanallistaa muotokieltä, elinympäristön monimuotoisuutta sekä ympäristön kulttuuriarvoja
- suunnittelee ja valmistaa yksilöllisiä tuotteita, joiden tekemisessä yhdistyvät tiedolliset, taidolliset, elämykselliset ja sosiaaliset tekijät
- valitsee itsenäisesti ilmaisuun sopivat työtavat, tekniikat ja materiaalit
- opettelee yhdistämään visuaalisia, funktionaalisia, ekologisia ja taloudellisia ominaisuuksia laadukkaaseen ja yksilölliseen käsityötuotteeseen
- tekee kulutus päätöksiä ja ympäristöä koskevia ratkaisuja muotoilun näkökulmasta; esteettisesti, eettisesti, ekologisesti ja ekonomisesti
- ymmärtää, että yhteiskunnassa käsityö ilmenee tekoina, tuotteina ja teoksina
- kehittää ja ylläpitää suomalaista tekstiili-, esine- ja ympäristökulttuuria ja arvostaa kulttuurien erilaisuutta monikulttuurisessa maailmassa
- perehtyy eri aikakausien käsityöhön, kulttuuriin, taiteeseen ja taideteollisuuteen
- tutustuu käsityön ammattilaisten työhön ja työskentelytapoihin ja tarkastelee käsityötä ammatillisena toimintana, taitoteknologiana, kulttuurina ja kulttuuriperintönä sekä taiteena ja harrastuksena
- seuraa omaa oppimistaan ja arvioi omaa ja muiden työtä
- suorittaa ohjatusti kotitehtäviä
- laatii itsenäisesti visuaalisten taiteiden laajan oppimäärän mukaisen päättötyön, joka sisältää teoksen, portfolion työskentelystä ja siihen liittyvän itsearvioinnin

Aikuisten opetuksessa tavoitteet ja sisällöt ovat samat kuin käsityön taiteen perusopetuksen perusopetuksessa ja syventävässä opetuksessa.

5.4 Oppimäärän ja opetuksen yksilöllistäminen

Mikäli oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilaille laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskelu-aika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet, mahdolliset suoritukset ja arviointimenettely.

Opintojen tavoitteiden tulee olla visuaalisen taidekasvatuksen mukaiset. Oppilaalta edellytetään kykyä käyttää hyväkseen opetusta. Oppilaan kykyjä ja taitoja kehitetään

hänen omista lähtökohdista käsin. Koulu ei järjestä oppilaille henkilökohtaista avustajaa tuntien ajaksi. Oppilaan ja hänen huoltajiensa tulee hankkia avustaja itse, jos oppilas sitä tarvitsee.

6 Arviointi

6.1 Arvioinnin tehtävä

Arvioinnin tehtävä on tukea oppilaan kehittymistä opinnoissaan ja ohjata opiskelun tavoitteiden asettamista. Arviointi tukee oppilaan hyvän itsetunnon kehittymistä. Siinä otetaan huomioon oppilaan itselleen valitsevat tavoitteet ja oppisisällöt.

Oppilaan arviointi pohjautuu pitkäaikaiseen näyttöön ja kohdistuu sekä oppimisprosessiin että lopputuloksiin, teoksiin ja tuotteisiin. Arviointimenetelmät valitaan niin, että ne mittaavat asetettujen tavoitteiden saavuttamista, soveltuvat käytettyihin opetusmenetelmiin ja tukevat oppimista. Taideopetusta arvioitaessa huomioidaan, että sen merkitys näkyy yksilön elämässä vasta pitkällä aikavälillä.

Oppilaalle on tiedotettava arvioinnin periaatteista:

- arvioinnin tehtävät ja kohteet
- arvosana-asteikko
- arviointikriteerit
- arvosanan korottaminen
- opintojen etenemisen edellyttämät suoritukset
- arvioinnin oikaiseminen
- päättötodistuksen sisältö

Koulutuksen järjestäjä arvioi antamaansa koulutusta ja sen vaikuttavuutta sekä osallistuu lain (633/1998) 3 momentin mukaiseen ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Lisäksi kotien kanssa tapahtuvalla yhteistyöllä on tärkeä merkitys koulutuksen arvioinnin sekä toiminnan kehittämisessä.

6.2 Oppilasarviointi

Oppilaalle annetaan jatkuvaa suullista palautetta omasta oppimisestaan oppimistilanteissa. Arviointi on vuorovaikutteista opettajan, oppilaan ja ryhmän välillä. Oppilasta ohjataan tallentavaan itsearviointiin ja häneltä kerätään vuosittain sanallista arviointia, jota hän pystyy hyödyntämään myös portfoliotyössään. Oppilaalle annetaan sanallinen arviointi lukuvuoden päättyessä. Arvioinnissa käytetään opettajakunnan laatimaa arviointilomaketta. Oppilasta kehoitetaan myös antamaan kirjallista palautetta käsityökoululle. Oppilaan aikaisemmin ja muualla suoritettujen opintojen hyväksilukemisesta päättää rehtori.

Perusopinnot

Perusopintojen (540 h) päättyessä oppilas tekee opinnoistaan portfolion ennen syventäviin opintoihin siirtymistään. Oppilas saa päättötodistuksen ja todistukseen kahden arvioijan antaman sanallisen arvioinnin opinnoistaan ja portfoliostaan.

Portfoliossa arvioitavat tärkeimmät asiat:

- taitojen ja tietojen oppiminen ja soveltaminen sekä ilmaiseminen käsityön eri osa-alueilla
- työtapojen, tekniikoiden ja materiaalien valinta ja niiden hyödyntäminen ilmaisussa ja laadukkaissa tuotteissa
- käsityön sanaston hallinta ja käyttö
- suunnittelu- ja valmistusprosessi sekä luova ongelman ratkaisu
- osallistuminen ja vaikutteiden hakeminen kulttuuriperinnöstä, luonnosta ja taiteiden välisyydestä
- ryhmässä työskentely ja oma aktiivisuus

Portfolion arviointikriteerit päättää opetushallitus (Liite 3).

Syventävät opinnot

Syventävien opintojen päättyessä oppilas tekee päättötyön ja siihen liittyvän portfolion työskentelyprosessistaan. Päättötyön arvioi vähintään kaksi visuaalisten taiteiden opettajaa tai ammattilaista. Oppilas saa todistuksen, numeroarvosanan ja kirjallisen kuvauksen osaamisestaan.

Päättötyö

Päättötyö sisältää teoksen, portfoliotyöskentelyn ja siihen liittyvän itsearvioinnin. Päättötyö on itsenäisesti toteutettava opinnäytetyö, jossa oppilas osoittaa taitonsa, tietonsa, kypsyytensä ja visuaalisen ajattelunsa. Oppilas valitsee itse päättötyönsä aiheen. Työn voi tehdä, kun oppilas on suorittanut riittävästi syventäviä opintoja.

Päättötyön ohjaaja on koulun opettaja, jonka kanssa laaditaan aikataulu ja työsuunnitelma. Ohjaajan rooli on kannustava.

Päättötyön laajuus on 85 tuntia, josta noin puolet on itsenäistä työskentelyä. Työn laajuudesta riippuen voidaan tuntimäärästä joustaa. Päättötyöt asetetaan julkisesti näytteille.

Päättötyön arviointikriteerit määrää opetushallitus (Liite 4).

7 Todistukset

Näppi-käsityökoulun päättötodistus on virallinen asiakirja, joka noudattaa sisällöltään Opetushallituksen vahvistaman visuaalisten taiteiden laajan opetussuunnitelman perusteita. Todistuksen ja suorituksenantoa varten Näppi-käsityökoululla on oppilasrekisteri. Oppilaille annetaan pyydettäessä, opiskelujen keskeytyessä tai muusta syystä todistus osallistumisestaan käsityön taiteen perusopetukseen ja sanallinen arviointi.

Perusopintojen päättötodistus

Päättötodistuksessa tulee olla seuraavat asiat

- koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- käsityön taiteen perusopinnot, joista päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika
- oppilaan päättösuoritus, sanallinen arvio, suorituksen ajankohta
- osallistuminen näyttely- ja muihin kulttuuriprojekteihin
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti
- maininta, että visuaalisten taiteiden oppimäärä sisältää perusopetuksen ja syventävät opinnot

Syventävien opintojen päättötodistus

Päättötodistuksessa tulee olla seuraavat asiat

- todistuksen myöntävän koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- käsityön taiteen perusopetuksen syventävät opinnot, joista päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika
- oppilaan päättösuoritus, numeroarvosana, sanallinen kuvaus oppilaan osaamisesta, suorituksen ajankohta
- osallistuminen näyttely- ja muihin kulttuuriprojekteihin
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti
- maininta, että visuaalisten taiteiden oppimäärä sisältää perusopinnot ja syventävät opinnot
- arviointiasteikko: 5 = erinomainen, 4 = kiitettävä, 3 = hyvä, 2 = tyydyttävä ja 1 = hyväksytty

Syventävien opintojen päättötodistus on samalla todistus koko käsityön taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän suorittamisesta.